

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 2.	Bygningsmæssige forhold mv.....	2
Ad punkt 2.1	Afdeling A og B.....	4
Ad punkt 2.3	Anneks Nord.....	8
Ad punkt 2.4	Arrestafdelingen.....	9
Ad punkt 2.5	Sikret afdeling.....	10
Ad punkt 2.7	Gårdtursareal.....	13
Ad punkt 3.	Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte.....	14
Ad punkt 4.1	Arbejde.....	17
Ad punkt 4.2	Undervisning.....	20
Ad punkt 4.3	Fritid.....	22
Ad punkt 5.2	Forplejning.....	25
Ad punkt 5.3	De indsattes kontakt med omverden.....	25
Ad punkt 5.4	Talsmandsordning.....	26
Ad punkt 5.6	Vold mv.....	27
Ad punkt 5.7	Sagsbehandling mv.....	29
Ad punkt 5.8	Personaleforhold.....	31
Ad punkt 5.9	Interne inspektioner.....	34
Ad punkt 6.	Samtaler med indsatte.....	35
Ad punkt 7.1.5	Magtanvendelse (Anvendelse af håndjern).....	37
Ad punkt 7.1.6	Kompetence mv.....	37
Ad punkt 7.1.7	Lægetilsyn.....	38
Ad punkt 7.2.1	Indledning (Magtanvendelse).....	39
Ad punkt 7.2.5	Kompetence mv.....	40
Ad punkt 7.2.6	Lægetilsyn.....	42
Ad punkt 7.3.4	Begrundelsen for anbringelse (i observationscelle).....	42
Ad punkt 7.3.6	Visitation og omklædning.....	44
Ad punkt 7.3.7	Kompetence.....	44
Ad punkt 7.3.8	Lægetilsyn.....	47
Ad punkt 7.3.9	Observation.....	47
Ad punkt 7.3.11	Ophør og varighed.....	48
Ad punkt 7.4.6	Kompetence mv. (Disciplinærsager).....	50
Ad punkt 7.4.8	Sanktionen.....	52
Opfølgning.....		57
Underretning.....		57

Den 8. februar 2007 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 20. august 2006 af Anstalten for domfældte i Nuuk. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse af 31. maj 2007 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 8. april 2007 fra Politimesteren i Grønland. Udtalelsen fra anstalten er ikke vedlagt, men direktoratet har oplyst at denne udtalelse der er sendt via den ledende anstaltsleder, er skrevet ind i et af direktoratet udarbejdet skema indeholdende mine anmodninger mv. Jeg har heller ikke modtaget dette skema.

Jeg beder om en kopi af anstaltens udtalelse (eller direktoratets skema).

For så vidt angår politimesterens udtalelse har direktoratet bemærket at politimesterens udtalelse til det af den ledende anstaltsleder og anstalten oplyste ikke fremgår af det anførte i direktoratets udtalelse idet politimesteren i det hele har henholdt sig hertil. De punkter som politimesteren har udtalt sig særskilt til, fremgår af direktoratets udtalelse.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Bygningsmæssige forhold mv.

Blandt det materiale som jeg modtog forud for inspektionen, var bl.a. et brev af 28. juli 2006 fra anstaltslederen til den ledende anstaltsleder med ønsker til (yderligere) nyanskaffelser i 2006 og begrundelser herfor. Jeg anmodede om

oplysning om resultatet af behandlingen af de forhold i denne ansøgning som jeg ikke umiddelbart kunne se skulle være gennemført. Jeg bad tillige om oplysning om hvorvidt der i forbindelse med reoveringen af badeværelset i Anneks Syd var opsat ventilation.

Den ledende anstaltsleder i Grønland har oplyst at behandlingen af anstaltens ønsker om nyanskaffelser af den 28. juli 2006 har været følgende:

A. Der er opsat ventilationsanlæg i anstaltens vagt- og mødelokale. I forbindelse med reoveringen af Anneks Syds badeværelse i 2005 blev der samtidig opsat elektronisk ventilation i rummet.

B. Efter aftale med anstaltslederen er der ikke opsat ventilationsanlæg i anstaltslederkontoret og tilstødende lokaler. Det blev vurderet at anskaffelse af industrivaskemaskiner, jf. punkt C., var mere uopsætteligt. Det er endvidere aftalt at anstaltslederen søger en ny særbevilling til ventilationsanlæg i anstaltslederkontoret og tilstødende lokaler hos den ledende anstaltsleder i 2007.

C. Der er indkøbt tre nye industrivaskemaskiner til anstalten. Disse forventedes efter oplysning fra leverandøren at blive opsat i april måned 2007.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der nu foreligger en egentlig vedligeholdelsesplan, herunder for reovering og udskiftning af inventaret i anstalten.

Anstalten har oplyst at der ikke er udarbejdet en egentlig langsigtet vedligeholdelsesplan for anstalten i Nuuk. Der udarbejdes hvert år i samarbejde med

personale- og beskæftigelseskonsulent en plan for almindelige vedligeholdelsesopgaver i anstalten – også omtalt som ”vedligeholdelsesarbejde i anstalten”. Udskiftning af inventar sker efter en konkret vurdering af behovet.

Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst at han og direktoratets ressourcestyrekontor har haft drøftelser om at udarbejde en overordnet langsigtet vedligeholdelsesplan for hele anstaltssektoren i Grønland, og at det overvejes hvilken byggesagkyndig medarbejder der skal gennemgå anstalterne i Grønland.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at det er besluttet at en medarbejder fra direktoratet i maj/juni 2007 i samarbejde med den ledende anstaltsleder skulle gennemgå anstalterne i Grønland med henblik på at udarbejde en langsigtet vedligeholdelsesplan for bygninger og udskiftning af inventar i de grønlandske anstalter. Som også nævnt i direktoratets brev af 9. maj 2007 i inspektionssagen vedrørende Anstalten for domfældte i Qaqortoq, vil direktoratet underrette ombudsmanden om den langsigtede vedligeholdelsesplan, når denne foreligger.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer som (også) anført i opfølgingsrapporten vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Qaqortoq denne underretning.

Ad punkt 2.1 Afdeling A og B

Medmindre der forelå en egentlig vedligeholdelsesplan for anstalten, og der heri var oplysning om planer for vedligeholdelse af toilet- og baderummene i belægningsafdelingerne i hovedbygningen, anmodede jeg om oplysning om hvorvidt der forelå sådanne planer.

Der foreligger som nævnt under pkt. 2 endnu ikke en egentlig vedligeholdelsesplan.

Anstalten har oplyst at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger planer vedrørende istandsættelse af de omtalte toiletter og baderum.

Anstalten har desuden oplyst at der hvis der opstår konkrete behov for vedligeholdelse, i hver enkelt situation vil blive taget stilling hertil, og at eventuelle nødvendige håndværkere vil blive rekvireret til løsning af opgaven.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at behovet for vedligeholdelse af toilet- og baderum vil blive vurderet og prioriteret blandt øvrige arbejder i forbindelse med den ovenfor nævnte gennemgang.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede til anstalten at etablere en bedre ventilation i toilet- og baderummene i belægningsafdelingerne i hovedbygningen. Jeg anmodede om underretning om hvad der skete i den anledning.

Anstalten har oplyst at anstalten har indarbejdet denne henstilling i de lokale vedligeholdelsesopgaver 2007. Det kan derfor forventes at der etableres ventilation i toilet og baderum snarest.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og anmoder om oplysning om hvorvidt arbejdet nu er udført.

Idet jeg henviste til min anmodning ovenfor om oplysning om hvorvidt der forelå en egentlig vedligeholdelsesplan, herunder for inventaret, anmodede jeg om oplysning om hvorvidt der forelå planer for udskiftning af det slidte møb-

lement i opholdsrummene på afdeling A og B, herunder et sidebord som efter min opfattelse burde skiftes nu.

Anstalten har oplyst at man løbende vurderer afdelingernes inventar, og at der sker udskiftning af inventaret i det omfang der er behov for det. Anstalten har desuden oplyst at det omtalte ”sidebord” er udskiftet.

Derudover har anstalten gentaget det ovenfor under pkt. 2 nævnte om en overordnet vedligeholdelsesplan og det anførte om almindelige vedligeholdelsesopgaver i anstalten. Anstalten har i den forbindelse oplyst at de indsatte medvirker til løsningen af de opgaver der fremgår af planen for de almindelige vedligeholdelsesopgaver i anstalten.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt henvist til besvarelsen under pkt. 2.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad endvidere anstalten om at overveje at gøre opholdsstuerne mere indbydende, og at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Anstalten har oplyst at samtlige gangarealer og fælles opholdsrum i hovedanstalten i foråret 2006 blev malet i helt lyse farver. I samme forbindelse blev alle celledøre, stolper mv. malet i tre friske, klare farver for at give afdelingerne et mere indbydende udseende.

Anstalten har desuden oplyst at der i eftersommeren 2006 på samtlige celler og i fælles opholdsrum i hovedanstalten blev opsat persienner for vinduerne, således at de indsatte dels kan lukke af for den skarpe arktiske sol, dels i højere grad end med gardiner vil kunne afpasse ind- og udkig i cellerne i forhold til den enkeltes ønsker og behov.

Anstalten var yderligere ved at udarbejde planer for i foråret 2007 at få malet en del af cellerne i hovedbygningen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Min anmodning til anstalten om at overveje at gøre opholdsstuerne mere indbydende sigtede til indretningen af disse rum idet de (på trods af den nævnte maling) ikke fremtrådte særligt indbydende. Jeg har ovenfor under pkt. 2 noteret mig det oplyste om udarbejdelse af en langsigtet plan for bl.a. udskiftning af inventar som jeg afventer underretning om. Idet jeg går ud fra at anstalten i den forbindelse også vil overveje hvordan stuerne kan gøres mere indbydende, herunder ved udsmykning mv., anmoder jeg anstalten om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Jeg henstillede til anstalten at udarbejde en plan for udskiftningen af ruderne i afdeling B, og jeg bad om underretning om resultatet heraf.

Anstalten har oplyst at der er indhentet tilbud på udskiftning af panserglasruder. Tilbuddet forventedes modtaget i nærmeste fremtid, og anstalten ville herefter ansøge direktoratet om en særbevilling til udskiftning af panserglasruder.

Anstalten har derudover oplyst at anstalten – hvis direktoratet ikke kan imødekomme denne ansøgning – vil udarbejde en udskiftningsplan hvor panserglasruderne vil blive udskiftet over en længere årrække.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har videre oplyst at direktoratet endnu ikke har modtaget en ansøgning om særbevilling til udskiftning af panserglasruderne, og at en sådan ansøgning vil indgå i prioriteringen blandt de arbejder/anskaffelser som gennemgangen af anstalterne afdækker.

Jeg går ud fra at direktoratet nu har modtaget en ansøgning fra anstalten om særbevilling til udskiftning af ruderne, og jeg afventer indtil videre underretning om den vedligeholdelsesplan der vil blive (eller er blevet) udarbejdet efter ovennævnte gennemgang af anstalten.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der var sat skabslåger op i køkkenet i afdeling A.

Anstalten har oplyst at de manglende låger til køkkenet er blevet bestilt, og at anstalten har rykket tømrerfirmaet vedrørende denne opgave. Firmaet har i den forbindelse oplyst over for anstalten at firmaet først kunne udføre opgaven i april måned 2007.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Idet jeg går ud fra at arbejdet nu er udført, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3 Anneks Nord

Denne afdeling er personalefri om formiddagen, men var på inspektionstidspunktet bemandedt fra kl. 14.00 til kl. 8.00 fordi der endnu ikke var brandmelderudstyr i afdelingen. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt brandmelderudstyr nu var opsat eller hvornår det vil ske.

Anstalten har oplyst at brandmelderudstyr er opsat efter den fastlagte plan, og at udstyret fungerer fuldt ud tilfredsstillende.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Det blev under inspektionen oplyst at der var planer om maling af denne afdeling (der er en lejet bygning). Jeg anmodede i rapporten om oplysning om hvorvidt afdelingen nu var malet eller hvornår det vil ske.

Anstalten har oplyst at den hidtidige ejer har sat bygningen til salg, og at anstalten såfremt anstalten i løbet af sommeren 2007 vurderer at lejekontrakten for annexet skal forlænges, vil igangsætte maling af disse lokaliteter i efteråret 2007.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om oplysning om hvorvidt lejekontrakten er forlænget, og i givet fald om afdelingen er blevet malet.

Ad punkt 2.4 Arrestafdelingen

Medmindre det fremgik af en egentlig vedligeholdelsesplan, jf. mit spørgsmål herom under pkt. 2., anmodede jeg om oplysning om hvornår anstalten forventede at der ville ske en istandsættelse af fællesrummet i arrestafdelingen, herunder udskiftning af det slidte møblement.

Anstalten har henvist til det tidligere anførte om at anstalten løbende vurderer det samlede behov for bygningsmæssig vedligeholdelse/udskiftning af inventar. Afdelingens inventar vil blive udskiftet løbende i takt med at der findes økonomi hertil i anstaltens samlede budget.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har endvidere henvist til besvarelsen under pkt. 2 (vedrørende udarbejdelse af en vedligeholdelsesplan efter gennemgang af anstalten).

Jeg har noteret mig det oplyste.

For så vidt angår toilet- og baderummet henviste jeg til min anmodning under pkt. 2.1 om oplysning om eventuelle planer for vedligeholdelse af toilet- og baderum og min henstilling samme sted med hensyn til ventilation.

Anstalten har oplyst at der er bestilt ny ventilation til rummet, og at ventilationen forventes opsat snarest.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har også her henvist til det anførte under pkt. 2.

Jeg henviser også til det under pkt. 2 anførte og tager til efterretning at der nu – går jeg ud fra – er opsat ventilation i toilet- og baderummet i arrestafdelingen.

Ad punkt 2.5 Sikret afdeling

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der aktuelt var planer om udskiftning af nogle af sengene i anstalten med den nye model.

Anstalten har oplyst at der løbende vil ske udskiftning til nye senge, i det omfang anstaltens nuværende senge går i stykker.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har henvist til besvarelsen under pkt. 2.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gentog det anførte under inspektionen om at den sikrede afdeling fremstod som den afdeling der er i dårligst stand, og at anstalten derfor burde prioritere denne afdeling i forbindelse med istandsættelse. Jeg anmodede om oplysning om hvornår anstalten forventede at der ville ske en istandsættelse af fællesrummet i den sikrede afdeling, herunder udskiftning af nedslidt møblement.

Anstalten har blandt andet oplyst at der i øjeblikket arbejdes på en plan for malning af fællesrummene i løbet af 2007 i såvel arrestafdelingen som den sikrede afdeling. Anstalten har desuden oplyst at der vil ske løbende udskiftning af anstaltens nuværende møblement hvis det går i stykker eller bliver nedslidt. Anstalten har derudover henvist til det anførte under pkt. 2.4 vedrørende arrestafdelingen om den løbende vurdering af det samlede behov for bygningsmæssig vedligeholdelse/udskiftning af inventar.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har henvist til besvarelsen under pkt. 2.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad endvidere anstalten om at overveje at gøre opholdsstuen mere indbydende, og jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Anstalten har oplyst at afdelingen i løbet af 2006 fik et nyt sofabord og et nyt stort køleskab, og at anstalten har udskiftet de indsattes fælles computer til brug for spil mv.

Anstalten har desuden oplyst at afdelingens indsatte blandt andet via beboermøder opfordres til at komme med forslag til udsmykning af afdelingen.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har henvist til besvarelsen under pkt. 2.

Jeg har noteret mig det oplyste. Ligesom under pkt. 2.1 går jeg ud fra at anstalten i forbindelse med udarbejdelsen af den langsigtede plan også vil overveje hvordan opholdsstuen på den sikrede afdeling kan gøres mere indbydende, herunder ved udsmykning mv., og jeg anmoder anstalten om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

For så vidt angår toilet- og baderummet henviste jeg til min anmodning under pkt. 2.1 om oplysning om eventuelle planer for vedligeholdelse af toilet- og baderum og min henstilling samme sted med hensyn til ventilation.

Anstalten har oplyst at der er bestilt ny ventilation til rummet, og at ventilationen forventes opsat snarest.

Anstalten har desuden gentaget det ovenfor oplyste om at der i hver enkelt situation, såfremt konkrete behov for bygningsvedligeholdelse/udskiftning af inventar opstår, vil blive taget stilling hertil, og at eventuelle nødvendige håndværkere rekvireret til løsning af opgaven.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har henvist til svaret under pkt. 2.

Jeg henviser også til det under pkt. 2 anførte og tager til efterretning at der nu – går jeg ud fra – er opsat ventilation i toilet- og baderummet i den sikrede afdeling.

Jeg henstillede til anstalten at udbedre egentlige mangler som fx fliserne bag toilettet i den sikrede afdeling, og jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Anstalten har oplyst at de manglende fliser på afdelingens toilet nu er opsat.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.7 Gårdtursareal

Jeg henstillede at der blev etableret en overdækning, fx ved udgangen til gårdtursarealet, og jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Anstalten har oplyst at anstalten vil få udført opgaven med overdækning i sensommeren 2007. Anstalten har i den forbindelse anført at opgaven først kan udføres efter juni da der er sne på området indtil da.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Idet jeg går ud fra at overdækningen nu er etableret, tager jeg det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der blev opsat basketballkurve efter inspektionen i 1999. I givet fald anmodede jeg om oplysning om hvorfor der ikke længere var opsat basketballkurve. Jeg anmodede endvidere anstalten om at oplyse om det var korrekt at der var indkøbt en bold som de indsatte dog ikke måtte benytte, og hvad årsagen hertil var. Jeg bad endvidere anstalten om at overveje enten (på ny) at opsætte basketballkurve eller etablere anden form for aktivitetsmulighed på gårdtursarealet og underrette mig om resultatet heraf.

Anstalten har oplyst at de indsatte har ødelagt de tidligere opsatte basketballkurve på gårdtursarealet, og at anstalten har valgt ikke at opsætte nye kurve. Begrundelsen herfor er at få indsattes spil med basketball typisk optager det meste af gårdturens samlede areal, hvilket er til gene for de øvrige indsatte der samtidig befinder sig på gårdtursarealet, men som ikke ønsker at deltage i dette både pladskrævende og til tider noget voldsomme spil.

Med hensyn til de indkøbte bolde har anstalten oplyst at der er indkøbt et antal fodbolde, men at disse bolde alene er beregnet til brug ved bl.a. indendørs fodbold i en lånt gymnastiksal i Nuuk by. På grund af blandt andet de støjgener,

som indsatte med celler ud til gårdtursarealet vil opleve når en hård fodbold hamrer imod betonvæggen til de omkringliggende celler, er det ikke tilladt for de indsatte at spille fodbold på anstaltens lille gårdtursareal.

Anstalten har endvidere oplyst at anstalten vil overveje om der – ud over almindelige bord-/bænkesæt på gårdtursarealet – skal etableres anden form for ”aktiviteter” på det ret begrænsede areal. Der skal dog i den forbindelse tages højde for bl.a. den noget begrænsede plads.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har samtidig oplyst at direktoratet har anmodet anstalten om at underrette direktoratet om anstaltens overvejelser om at etablere anden form for aktivitetsmulighed på gårdtursarealet. Direktoratet vil herefter underrette mig herom.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne underretning. Jeg henleder i den forbindelse anstaltens opmærksomhed på muligheden for at spille bold med skumbolde eller lignende.

Ad punkt 3. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte

Jeg anmodede om oplysning om hvornår de bestemmelser som Politimesteren i Grønland havde fastsat i samarbejde med den ledende anstaltsleder og Direktoratet for Kriminalforsorgen, var (kundgjort og) trådt i kraft.

Direktoratet har anført at direktoratet har forstået min anmodning som stilet til politimesteren, jf. også min opfølgingsrapport nr. 3 af 30. april 2007 om inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat. Direktoratet har oplyst at den ledende anstaltsleder har oplyst at der i forbindelse med selve oversættelsen til grønlandsk opstod lidt tidsmæssige problemer, hvorfor kundgørelsen og ikraftsættelsesdatoen blev udskudt. Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst at bekendtgørelsen og detailbestemmelserne er kundgjort for de indsatte i anstal-

ter og detentioner i uge 30 i 2006, og at bekendtgørelsen og de øvrige bestemmelser først er anvendt fra uge 31 i 2006 (1. august 2006).

Politimesteren har i sin udtalelse i det hele henholdt sig til det af den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har i den endelige rapport (af 3. september 2007) om min inspektion den 20. august 2006 af detentionen i Nuuk bedt om udtalelser fra Grønlands Politi og Direktoratet for Kriminalforsorgen om hvorvidt dette er den korrekte måde at kundgøre reglerne på. Jeg har endnu ikke modtaget svar herpå.

På det foreliggende grundlag foretager jeg mig således ikke mere vedrørende spørgsmålet om kundgørelse af reglerne i denne sag – ud over at henvise til Statsministeriets vejledning nr. 143 af 3. juli 2001 om behandling af sager vedrørende Grønland og om retningslinjer for ministeriers og styrelses forhold til Grønland der også omhandler spørgsmålet om kundgørelse.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der ud over husordenen for arrestafdelingen (som jeg havde modtaget i en konkret sag og gik ud fra fortsat var gældende) og de ordensbestemmelser som den ledende anstaltsleder havde udarbejdet den 1. juli 2006, forelå informationsmateriale til de indsatte. I givet fald bad jeg om kopi heraf.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at den nævnte husorden ikke længere er gældende. Den ledende anstaltsleder har desuden henvist til de ”Anstaltsbestemmelser for ophold i de grønlandske anstalter”, som han den 1. juli 2006 har udsendt, og som er gældende for alle anstalterne. Anstaltsbestemmelserne der findes på både grønlandsk og dansk, er placeret i mapper til udlån for de indsatte i anstalten og kan udleveres efter ønske. Den ledende anstaltsleder har vedlagt kopi af bestemmelserne.

Derudover har den ledende anstaltsleder oplyst at anstalten har en husorden for hele anstalten, og han har vedlagt kopi heraf. Denne husorden er gældende fra den 1. juli 2006. Den ledende anstaltsleder har beklaget hvis jeg har modtaget en ”gammel” husorden der ikke har været gældende siden den 30. juni 2006.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har endvidere henvist til mit spørgsmål i rapporten om udlevering af Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledninger til henholdsvis anholdte og tilbageholdte og om fuldbyrdelse af frihedsberøvende foranstaltninger i Grønland, jf. nedenfor.

Jeg har noteret mig at der foreligger en husorden for hele anstalten (gældende fra 1. juli 2006), og at den husorden for arrestafdelingen som jeg ikke har modtaget i inspektionssagen, men i en konkret sag på et tidspunkt hvor den stadig var gældende (2004), nu ikke længere er gældende.

Jeg har endvidere noteret mig det oplyste om de regler som den ledende anstaltsleder har udfærdiget og vedlagt; disse regler var jeg bekendt med i forvejen, jf. rapporten s. 19-20 hvor jeg har omtalt reglerne og har anført at ordensbestemmelserne har karakter af en generel husorden for alle anstalterne i Grønland.

Under inspektionen fik jeg udleveret eksemplarer af Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledninger på dansk til henholdsvis anholdte og tilbageholdte og om fuldbyrdelse af frihedsberøvende foranstaltninger i Grønland. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt disse vejledninger rutinemæssigt udleveres til de indsatte, og hvornår (af hvem) de i så fald udleveres.

Anstalten har indledningsvist oplyst at det omtalte informationsmateriale udleveres og er frit tilgængeligt i politiets detentioner. Om udlevering af materialet i anstalten har anstalten oplyst, at det udleveres af anstaltspersonalet til den indsatte, typisk i forbindelse med selve indsættelsen i anstalten eller i forbin-

delse med den efterfølgende ”indsættelsessamtale” mellem den indsatte og en anstaltsbetjent. Derudover udleveres den lokale husorden til alle indsatte. Materialet findes på både dansk og grønlandsk.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.1 Arbejde

I sagen om min inspektion i 1999 af Anstalten for domfældte i Nuuk udtalte Politimesteren i Grønland at tilbageholdte har arbejdspligt i anstalten, og direktoratet henholdt sig hertil med bemærkning om at Den Grønlandske Retsvæsenkommission forventedes at fremsætte forslag om at tilbageholdte ikke bør have arbejdspligt, men adgang hertil hvis de ønsker det. I retsvæsenkommissionens betænkning (nr. 1442/2004, bind 3, s. 1191) er det anført at tilbageholdte ikke bør have pligt til beskæftigelse, men adgang hertil, såfremt de ønsker det. I vejledningen til anholdte og tilbageholdte (fra januar 2002) er det ligeledes anført at tilbageholdte ikke har pligt til at arbejde. Jeg anmodede direktoratet om at oplyse om det skulle forstås sådan at direktoratet havde ændret opfattelse med hensyn til tilbageholdtes arbejdspligt (indtil der forelå en afklaring efter behandlingen af retsvæsenkommissionens betænkning).

Direktoratet har oplyst at direktoratet ikke har ændret opfattelse med hensyn til tilbageholdtes arbejdspligt. Direktoratet har således henholdt sig til det anførte i direktoratets brev af 23. marts 2001 vedrørende min inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk den 19. august 1999. For så vidt angår det anførte i vejledningen til anholdte og domfældte (fra januar 2002) vedrørende tilbageholdtes arbejdspligt, har direktoratet oplyst at der er tale om en beklagelig fejl, og at direktoratet ved næste revision af vejledningen vil ændre dette.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har gjort politimesteren og den ledende anstaltsleder opmærksom på og beklaget fejlen, og at direktoratet samtidig har anmodet politimesteren og den ledende anstaltsleder om ved opslag eller lignende at gøre detentionerne og anstalterne opmærksomme herpå.

Der er nu – den 12. december 2007 – fremsat forslag til en ny retsplejelov (og en ny kriminallov) for Grønland, jf. lovforslag nr. 34 (og 35). I forslag nr. 34 anbefales det at der udarbejdes et særligt regelsæt for tilbageholdte der tager udgangspunkt i reglerne for behandlingen af dømte, men der foreslås udarbejdet særlige regelsæt om bl.a. beskæftigelse (pkt. 4.7.2). Det er videre i bemærkningerne til § 383 anført at de tilbageholdte ikke bør have pligt til beskæftigelse, men adgang hertil.

Selv om lovforslaget endnu ikke er færdigbehandlet, anmoder jeg direktoratet om at oplyse hvorvidt dette giver direktoratet anledning til en ændret opfattelse med hensyn til beskæftigelsespligten for tilbageholdte i anstalterne.

I et brev af 2. marts 2006 er der redegjort nærmere for mulighederne for beskæftigelse/aktivering af de indsatte i Anstalten for domfældte i Nuuk. Brevet pålægger tillige anstalten at udarbejde en mere detaljeret fremdriftsplan for hver enkelt aktivitet som har til formål at tilrettelægge aktiviteter i detaljer med hensyn til tidsmæssig placering mv. Hvis der udover den aktivitetsfordelingsplan (vedrørende fritidsaktiviteter) som jeg havde modtaget, forelå en fremdriftsplan, bad jeg om en kopi heraf.

Anstalten har oplyst at der ikke foreligger andet materiale end det som jeg allerede har modtaget. Der foreligger således udelukkende en handleplan med angivelse af de konkrete aktiviteters placering og forventet anvendelse af timer.

Anstalten har tilføjet at alle de gennemførte personalestyrede fritidsaktiviteter på nær fodbold i efteråret 2007 har haft en karakter af impulsive aktiviteter.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste – som jeg forstår sådan at der ikke vil blive udfærdiget yderligere. Ligesom i opfølgingsrapporten om inspektionen af Anstalten for domfældte i Qaqortoq anmoder jeg om oplysning om hvorvidt kravet om udfærdigelse af en fremdriftsplan hermed er opfyldt eller frafaldet.

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om beskæftigelsen i arbejdstiden af de indsatte der er anbragt i arrestafdelingen og den sikrede afdeling.

Anstalten har oplyst at der ikke i Grønland findes firmaer der har behov for eller ønske om at etablere en egentlig ”småfagsproduktion” som man kender det fra private firmaers aftaler med danske fængsler og arresthuse. Af samme grund er der ikke mulighed for at tilbyde de indsatte i arrestafdelingen og den sikrede afdeling denne form for beskæftigelse. De indsatte, herunder politiets ”dagfolk”, aktiveres derimod på alle hverdage med mindre daglige rengøringsopgaver. Derudover deltager de indsatte på disse afdelinger også i vedligeholdelsesopgaver i deres afdelinger.

Anstalten har endvidere bemærket at de indsatte i disse afdelinger også aktiveres med undervisningsaktiviteter på højde med de andre afdelinger, og at de også har mulighed for at benytte kondirummet i arbejdstiden hvis de har ønske om dette.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.2 Undervisning

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om de muligheder der er for uddannelse/undervisning uden for anstalten og hvorfor undervisning i byen kun figurerede i første halvdel af 2006 i handleplanen.

Anstalten har oplyst at alle indsatte der ud fra en konkret misbrugsvurdering og i forhold til Politimesteren i Grønlands bestemmelser om udgang er fundet egnede til at gå på udgang til beskæftigelse uden for anstalten, eventuelt – i det omfang det findes formålstjenligt for den enkelte indsatte – vil kunne deltage i relevant uddannelse/undervisning på byens forskellige uddannelsessteder.

Anstalten har desuden oplyst at anstalten i foråret 2006 havde seks til syv indsatte på et kursus der var målrettet til anstaltens indsatte. Dette kursus sluttede før sommerferien 2006. Siden har der ikke været indsatte der har ønsket at modtage undervisning i byen, og som samtidig opfyldte betingelserne i udgangsbestemmelserne.

Anstalten har endvidere vedrørende undervisning i anstalten oplyst at anstalten i perioden sensommeren 2005 til juni 2006 havde yderligere en timelærer ansat som stod for al intern undervisning (grønlandsk, dansk, regning, kreative fag og husgerning) af indsatte i specielt arrestafdelingen og den sikrede afdeling samt ordblindeundervisning af enkelte andre indsatte. Denne lærer opsagde sin stilling pr. juni 2006, og det har desværre ikke hidtil været muligt for anstalten at tiltrække en kvalificeret timelærer til at varetage intern undervisning af anstaltens indsatte.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der pr. 1. april 2007 er ansat en ny timelærer, jf. nedenfor.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt der nu var ansat en projektlærer og om en nærmere beskrivelse af de ændringer som opprioriteringen af undervisningen bevirkede.

Anstalten har oplyst at der to til tre gange i løbet af 2006 ved opslag er blevet annonceret efter en projektlærer, uden at det dog er lykkedes anstalten at få ansat en kvalificeret projektlærer. Derimod er en ny timelærer der er uddannet folkeskolelærer, ansat pr. 1. april 2007. Denne lærer kan undervise de indsatte i fagene matematik, dansk, engelsk og eventuelt andre fag såfremt der viser sig et ønske/behov derfor. Læreren underviser aktuelt fire timer ugentligt i matematik/regning, to timer i dansk og to timer i engelsk. Anstalten søger fortsat efter en fuldtids projektlærer.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder anstalten om at orientere mig om hvad der videre sker med hensyn til bestræbelserne på at få ansat en projektlærer.

Jeg anmodede tillige om oplysning om hvorvidt det fortsat vil være muligt at tilbyde undervisning for ordblinde.

Anstalten har oplyst at den nyansatte timelærer underviser de indsatte ud fra den enkeltes boglige niveau, og at læreren ikke er uddannet i ordblindeundervisning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Endelig anmodede jeg om oplysning om hvorvidt der anvendes pc i undervisningsøjemed.

Anstalten har oplyst at der til undervisningsbrug er fire pc'er som de indsatte kan benytte. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.3 Fritid

Jeg anmodede anstalten om at oplyse hvilke aviser anstalten holder, herunder om anstalten holder en dansk avis.

Anstalten har oplyst at der holdes to grønlandsk-/danskspøgede aviser, Sermit-siaq og A.G. samt to rent danskspøgede aviser, Ekstrabladet og Politiken. Yderligere udleveres Nuuks lokale tosprogede gratisavis, Ugeavisen.

Direktoratet har oplyst at direktoratet ingen bemærkninger har til det oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt bøgerne i anstaltens egen bogsamling omfatter både danske og grønlandske bøger og dækker de indsattes behov samt om anstalten tillige råder over tegneserier og tidsskrifter (jf. anstaltsbekendtgørelsens § 20, stk. 1). Idet jeg gik ud fra at der i øvrigt var en biblioteksordning, anmodede jeg om nærmere oplysninger om hvordan biblioteksordningen fungerer.

Anstalten har oplyst at der i anstalten er bøger på såvel grønlandsk som dansk. Derudover findes der i et vist omfang tidsskrifter og enkelte tegneserier. Anstalten har desuden oplyst at den enkelte indsatte – i det omfang den indsatte

har tilladelse til almindelig udgang – vil kunne benytte byens store bibliotek. Der er ikke etableret en egentlig biblioteksordning for indsatte der ikke har tilladelse til udgang, idet biblioteket ikke har ressourcer hertil. Der findes dog en del bøger i alle afdelinger som vil kunne lånes af disse indsatte.

Den ledende anstaltsleder har den 8. maj 2007 supplerende over for direktoratet oplyst at det ifølge anstalten er erfaringen at anstaltens egen bogsamling dækker de indsattes behov.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der i anstaltens husorden er oplysning om mulighederne for lån af bøger.

Jeg noterede mig det oplyste om aktiviteter for de indsatte på den sikrede afdeling. Jeg gik ud fra at der er samme aktivitetsmuligheder for de tilbageholdte i arrestafdelingen der ikke er isolerede, men for en ordens skyld anmodede jeg om en bekræftelse herpå.

Anstalten har oplyst at der i de to omtalte små afdelinger er et identisk aktivitetsniveau for de indsatte. I den sikrede afdeling er der bordtennis og i arrestafdelingen minifodbold. Begge tilbud er meget populære i de to afdelinger. Derudover findes der i begge afdelinger pc og forskellige brætspil mv., samt naturligvis aviser, blade og bøger.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik endvidere ud fra at de indsatte i arrestafdelingen og den sikrede afdeling har adgang til at benytte kondirummet, men for en ordens skyld bad jeg også om en bekræftelse herpå. Jeg anbefalede samtidig at aktivitetsmulighederne, herunder adgangen til kondirummet, blev omtalt i husordenen for arrestafdelingen.

Anstalten har oplyst at indsatte i både den sikrede afdeling og arrestafdelingen har mulighed for at benytte anstaltens kondirum dagligt mellem kl. 9 og 15.

For så vidt angår min anbefaling af omtalen i husordenen har den ledende anstaltsleder den 8. maj 2007 over for direktoratet oplyst at det ved opslag i alle afdelinger fremgår, hvornår der er mulighed for kondi, herunder også i arrestafdelingen. Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst at oplysning herom vil blive tilføjet i husordenen ved næste revision heraf.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad anstalten om at oplyse om mulighederne for at etablere flere tilbud i anstalten som de indsatte kan aktivere sig selv med. Jeg henviste i den forbindelse også til min anmodning under pkt. 2.7 om opsætning af basketballkurve i gården.

Anstalten har oplyst at det på grund af anstaltens fysiske udformning ikke for øjeblikket anses for realistisk at tilbyde yderligere indendørsaktiviteter til de indsatte. For så vidt angår udendørsaktiviteter har anstalten henvist til besvarelsen af pkt. 2.7.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Med den bemærkning at jeg går ud fra at anstalten løbende overvejer mulighederne for flere aktiviteter der kan afvikles inden for de eksisterende fysiske rammer, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.2 Forplejning

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt de indsatte orienteres om menuplanen ved opslag eller lignende.

Anstalten har oplyst at anstaltens køkken dagligt via en stor tavle i kantinen informerer de indsatte om dagens varme ret.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.3 De indsattes kontakt med omverden

Af den husorden for arrestafdelingen som jeg var i besiddelse af, fremgik det bl.a. at domfældte der ønskede tilladelse til at telefonere, skulle redegøre for anledningen på en anmodningsseddel hvorefter spørgsmålet ville blive behandlet på det efterfølgende morgenmøde. Idet domfældte ifølge bekendtgørelsen har ret til at telefonere når det er praktisk muligt, anmodede jeg om en udtalelse vedrørende denne regel for domfældte i arrestafdelingen.

Anstalten har oplyst at de indsatte i arrestafdelingen og den sikrede afdeling der ikke er underlagt besøgs- og brevkontrol, har mulighed for via anstaltens bærbare telefon at foretage et ugentligt opkald. Anstalten har i den forbindelse blandt andet henvist til anstaltsbestemmelserne for ophold i de grønlandske anstalter.

Den ledende anstaltsleder har den 8. maj 2007 supplerende over for direktoratet oplyst at indsatte med et (akut) behov for at ringe som altovervejende hovedregel får tilladelse hertil. Den ledende anstaltsleder har desuden henvist til det ovenfor anførte om at der ikke længere findes en særskilt husorden for blandt andet arrestafsnittet.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten og den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da den tidligere husorden for arrestafdelingen ikke gælder længere, og reglen heri om at de domfældte skulle redegøre for anledningen til et ønske om telefoning ikke genfindes i de nugældende regler, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.4 Talsmandsordning

Jeg bad om underretning om resultatet af anstaltens overvejelser om mulighederne for at etablere en talsmandsordning for alle indsatte i anstaltens seks afdelinger, herunder arrestafdelingen og den sikrede afdeling, som anstalten forventede ville kunne træde i kraft i starten af 2007.

Anstalten har oplyst at indsatte på alle afdelinger har mulighed for at vælge talsmænd (hvilket også fremgår af husordenen). På tidspunktet for anstaltens udtalelse var der af de indsatte udpeget talsmænd på fire af anstaltens seks afdelinger. På arrestafdelingen og den sikrede afdeling var der endnu ikke valgt talsmænd, men anstalten har oplyst at de indsatte på disse afdelinger på beboermøder opfordres til at vælge talsmænd.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det nu var beskrevet hvordan fællestalsmand og suppleant vælges og bad i givet fald om kopi af de reviderede regler.

Anstalten har oplyst at en revideret beskrivelse af valg af talsmænd og suppleanter, herunder valg af fællestalsmand, er under udarbejdelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning når den reviderede beskrivelse foreligger.

Ad punkt 5.6 Vold mv.

Det er i årsberetningen for 2005 nævnt at personalet i anstalten oplever at de indsatte bliver mere og mere utilpassede og aggressive i deres adfærd i anstalten såvel i forhold til personalet som indbyrdes. I 2005 var der i alt 10 tilfælde af vold og trusler imod personalet. Anstalten har ikke tidligere registreret forekomster af vold og trusler.

I Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet i 2005 er det anført at antallet af tilfælde af vold, trusler om vold og trusler i øvrigt mod ansatte i anstaltssektoren ifølge en opgørelse herover er næsten halveret siden 2005 hvor der var i alt 22 tilfælde.

Der var således så vidt ses tale om et fald generelt set i forekomsten af vold og trusler mod ansatte i anstaltssektoren, men om en stigning i Anstalten for domfældte i Nuuk. Jeg anmodede om oplysning om mulige forklaringer herpå.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at Anstalten for domfældte i Nuuk generelt har mange unge utilpassede indsatte placeret som via deres grænsesøgende opførsel og til tider aggressive adfærd af og til skaber problemer for personalet.

Typisk ses antallet af trusler imod personalet dog at være forbundet med navngivne indsatte tilstedeværelse i anstalten. På grund af det større antal ansatte der er på arbejde på samme tid i Anstalten for domfældte i Nuuk, bliver indsatte der fx ikke kan indordne sig under reglerne i de mindre anstalter eller som har en truende adfærd, typisk overført til anstalten i Nuuk. Disse beskrevne faktorer giver tilsammen muligvis et procentvis større antal tilfælde af vold og trusler imod personalet i anstalten i Nuuk end i de øvrige grønlandske anstalter.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det af den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der er udarbejdet en voldspolitik, eventuelt for hele anstaltssektoren, med henblik på forebyggelse af vold og trusler.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at anstaltssektoren i Grønland som led i den overordnede personalepolitik har udarbejdet en voldspolitik der er gældende for alle anstalter i Grønland. Denne personalepolitik er tilgængelig for alle grupper af personalet via intranettet.

Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst at nye medarbejdere ved ansættelsen informeres om blandt andet denne politik. Yderligere undervises anstaltspersonalet i løbet af deres grunduddannelse i konflikthåndtering.

Endelig har den ledende anstaltsleder henvist til Anstaltssektorens Personalepolitik der er vedlagt i kopi.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det oplyste og til det vedlagte bilag vedrørende Anstaltssektorens Personalepolitik.

Jeg har noteret mig det oplyste og det der fremgår af den vedlagte personalepolitik – som jeg (som også anført i opfølgingsrapporten vedrørende min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq) går ud fra også er det der findes på intranettet.

Ad punkt 5.7 Sagsbehandling mv.

Jeg anmodede om oplysning om erfaringerne med kontaktpersonordningen.

Anstalten har oplyst at kontaktpersonordningen i sin nuværende form blev sat i værk i foråret 2005. Der er løbende blevet uddelegeret flere opgaver til kontaktpersonerne. Alle anstaltsbetjente, herunder anstaltsbetjente på prøve der har gennemført Kriminalforsorgens Grundskole, får tildelt et antal indsatte (typisk 2-4 indsatte), som de er kontaktpersoner for. Der er etableret back-up grupper så de indsatte også ved kontaktpersonens fravær har en afløser for kontaktpersonen at henvende sig til.

Ordningen, som er (relativ) ny for både fastansatte anstaltsbetjente og anstaltsbetjente på prøve, fungerer, men er under stadig udvikling med henblik på indarbejdelse af rutiner.

Anstalten har desuden oplyst at kontaktpersonordningen periodevis har lidt under at anstalten har haft begrænset forsorgsmæssig betjening, da det er yderst vanskeligt at rekruttere socialrådgivere til anstalten. Socialrådgiverne har bl.a. til opgave at vejlede anstaltsbetjentene. (Som det fremgår af pkt. 5.8, er der blevet tilknyttet danske socialrådgivere til anstalten).

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har samtidig oplyst at anstalten den 16. maj 2007 telefonisk over for direktoratet har uddybet anstaltens udtalelse. De telefoniske oplysninger indgår i det ovenfor oplyste fra anstalten.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om at der er etableret en ordning der sikrer at der er en anden ansat der varetager kontaktpersonens opgaver ved dennes fravær.

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om den nye procedure vedrørende indstillinger om prøveløsladelse og baggrunden for indførelsen heraf. Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt det fortsat er en vanskelig opgave at udarbejde de nævnte indstillinger.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at proceduren vedrørende indstillinger om prøveløsladelse der blev iværksat i foråret 2005, først og fremmest blev indført med henblik på at højne kvaliteten af sagsbehandlingen på dette område. Proceduren medvirker til at indstillingerne er et produkt af et tværfagligt samarbejde mellem forsorgsmedarbejdere og anstaltsmedarbejdere, og proceduren bevirker at sagerne ansues fra flere vinkler og dermed giver et bedre billede af den domfældte som person og de muligheder og begrænsninger en eventuel prøveløsladelse har for den pågældende. Proceduren sikrer desuden i vid udstrækning at indstillinger om prøveløsladelse udarbejdes på et ensartet grundlag – uanset faglig baggrund og geografisk placering. Der er med proceduren også indført mere skriftlighed i sagsbehandlingen, hvilket tillige medvirker til ansvarliggørelse og er bedre i overensstemmelse med forvaltningsretlige regler. Endelig er proceduren medvirkende til at det involverede personale i højere grad uddannes og trænes i udførelsen af denne type opgaver. Anstaltslederen har vedlagt en beskrivelse af proceduren og opgavefordeling i denne type sager.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har til det oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste som heller ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Det blev oplyst at der laves handleplan for alle de indsatte hvert halve år. Jeg gik ud fra at det er forsorgsmedarbejderne der har ansvaret for udarbejdelsen af disse planer, og jeg anmodede om en kopi af en sådan (anonymiseret) handleplan.

Anstalten har vedlagt kopi af to anonymiserede handleplaner.

Direktoratet har tilføjet at der i Grønland ikke findes regler om at der skal udarbejdes handleplaner.

I sagen vedrørende min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq har direktoratet oplyst at direktoratet har afholdt et ledermøde for den fri kriminalforsorg i Grønland hvor udarbejdelse af handleplaner var på dagsordenen. Jeg har i denne sag bedt direktoratet om at oplyse nærmere om de drøftelser der fandt sted på dette møde, herunder om det blev/har været overvejet at udarbejde handleplaner for indsatte i de grønlandske anstalter uanset at der ikke er regler herom.

Jeg har ingen bemærkninger til de modtagne handleplaner – der som det fremgår af det af direktoratet oplyste, ikke skal opfylde bestemte krav idet der ikke er krav om udarbejdelse af handleplaner for indsatte i Grønland.

Ad punkt 5.8 Personaleforhold

Jeg noterede mig de tiltag som anstalten havde foretaget for at tiltrække og fastholde personale til anstalten, og anmodede anstalten om at oplyse hvordan situationen havde udviklet sig fra 1. januar 2006 og til nu (afgivelsen af den endelige rapport).

Den ledende anstaltsleder har oplyst at Anstalten for domfældte i Nuuk igennem de seneste år i langt højere grad end tidligere har været i stand til at fastholde anstaltens yngre personale. Som noget nyt er der igennem hele 2006 lo-

kalt i Nuuk foregået en del kompetenceudvikling af personalet. Generelt er der således løbende i forbindelse med det daglige arbejde sket en træning af gruppen af anstaltsbetjente og anstaltsbetjente på prøve i almindelig sagsbehandling vedrørende de indsatte. Samtidig er der bevidst arbejdet på at motivere medarbejderne til at påtage sig nye opgaver, hvilket i en vis udstrækning er lykkedes vedrørende specielt den yngre del af medarbejderne. Vagtmestergruppen har blandt andet fået nye ansvarsområder, samtidig med at gruppen er blevet oplært i at kunne varetage overvagtimesterens funktioner under dennes fravær. Yderligere kan de alle i dag gennemføre et disciplinært forhør af de indsatte. En gruppe på tre unge anstaltsbetjente på prøve er alle blevet oplært i at kunne varetage anstaltens regnskabsfunktioner vedrørende de indsattes regnskaber, således at der kan ske afløsning for regnskabsmedarbejderen i forbindelse med ferie mv. Endelig er en medarbejder i sensommeren 2006 startet på den eksterne vejlederuddannelse, samtidig med at en mellemlider har gennemført den grundlæggende lederuddannelse.

Den ledende anstaltsleder har afslutningsvis anført at det på baggrund af ovenstående tiltag samt en målrettet rekrutteringsproces er glædeligt at anstalten kun har et ganske lille behov for medhjælpere, og at der nu (på tidspunktet for udtalelsen fra den ledende anstaltsleder) er ansat to medhjælpere ud af de 25 anstaltsbetjente og anstaltsbetjente på prøve.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det af den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede endvidere direktoratet om at oplyse om direktoratet har overvejet andre tiltag end assistance i form af midlertidig udlån af medarbejdere fra kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Den ledende anstaltsleder har hertil anført at Anstalten for domfældte i Nuuk ikke har fået ”assistance” fra Danmark som beskrevet i rapporten. Det der henvises til i årsberetningen, er afløsning i forbindelse med gennemførslen af grunduddannelse for anstaltsbetjente. Den ledende anstaltsleder har oplyst at der i forbindelse med gennemførelse af grunduddannelse har været fire til fem fængselsfunktionærer fra Danmark til at afløse i Anstalten for domfældte i Nuuk. Afløsningen strakte sig over henholdsvis fire og fem uger. Ifølge den ledende anstaltsleder kan dette ikke opfattes som assistance fra Danmark da der er tale om meget korte og i forvejen kendte perioder, og da denne afløsning ikke har noget med den generelle personalesituation i anstalten at gøre.

Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst at der i anstalten ikke anvendes assistancefolk fra Danmark til varetagelse af anstaltsbetjentopgaver. Denne praksis er gældende for alle anstalter i Grønland. Den ledende anstaltsleder har samtidig oplyst at kun 3 ud af de i alt 78 medarbejdere i hele anstaltssektoren ikke har grønlandsk oprindelse. Disse 3 medarbejdere er personale- og beskæftigelseskonsulenten, anstaltslederen i Nuuk og den ledende anstaltsleder.

Direktoratet har bekræftet at Anstalten for domfældte i Nuuk ikke har modtaget assistance fra Danmark i form af uniformeret personale med henblik på at afhjælpe den generelle personalesituation. På grund af mangel på socialrådgivere i Nuuk er der dog i øjeblikket tilknyttet danske socialrådgivere i Anstalten for domfældte i Nuuk med henblik på at klare den forsorgsmæssige betjening af de domfældte.

Direktoratet har desuden bekræftet at der i forbindelse med gennemførelse af grunduddannelse har været sendt fire til fem fængselsfunktionærer fra Danmark til at afløse i Anstalten for domfældte i Nuuk i kortere perioder, og at de pågældende fængselsfunktionærers ophold i anstalten således ikke har haft til formål at afhjælpe den generelle personalesituation i anstalten.

Direktoratet har derudover oplyst at direktoratet er opmærksom på den generelle personalesituation i Grønland, og at direktoratet gennem årene løbende har sendt dansk personale til Grønland med henblik på at afhjælpe personalesituationen når der har været behov herfor.

Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til det af den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.9 Interne inspektioner

Jeg anmodede om en kopi af rapporten fra den seneste interne inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at der ikke udarbejdes specifikke inspektionsrapporter for Anstalten for domfældte i Nuuk som der gør for de øvrige fire anstalter. Det skyldes at både personale- og beskæftigelseskonsulenten og den ledende anstaltsleder fysisk er placeret i anstalten og dermed dagligt har kontakt med anstaltens ledelse, hvor konkrete problemstillinger og sagsbehandlingsprocedurer drøftes og gennemgås. Indtil videre vurderes det at denne daglige feedback på opgaveløsningen har været tilstrækkelig.

For så vidt angår de interne inspektioner i de øvrige anstalter har den ledende anstaltsleder oplyst at udgangspunktet for disse inspektioner er generelle tværgående problemstillinger og en gennemgang af anstaltens håndtering af reglerne om anbringelse i de grønlandske anstalter. Der er således ikke tale om en systematisk afdækning af anstaltens sagsbehandling og beslutningsgange med henblik på at afdække konkrete fejl og mangler. Ved de interne inspektioner bliver udvalgte sager gennemgået med henblik på en vurdering af om kvaliteten i sagsbehandling, rapportering og registrering kan forbedres. Målet med disse inspektioner er således af udviklende karakter, hvor inspektionen

i høj grad har vejledende og rådgivende karakter. Der bliver udarbejdet en rapport for hver inspektion med aftaler og anbefalinger til forbedringsindsatser.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger til det ovenfor oplyste.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det anførte skal forstås sådan at der ikke gennemføres egentlige interne inspektioner af Anstalten for domfældte i Nuuk fordi personale- og beskæftigelseskonsulenten og den ledende anstaltsleder fysisk er placeret i denne anstalt. I givet fald beder jeg om oplysning om hvorvidt der udarbejdes notater eller lignende om (nogle af) de (inspektionsrelevante) problemstillinger og sagsbehandlingsprocedurer der drøftes og gennemgås i denne anstalt.

Ad punkt 6. Samtaler med indsatte

Jeg anmodede anstalten om at oplyse om der – som det er tilfældet i Anstalten for domfældte i Qaqortoq – er mulighed for at opsætte en særskilt vandhane til brug for rengøring af bækkener mv.

Anstalten har oplyst at det på grund af de enkelte afdelingers toilet- og baderums fysiske udformning ikke er praktisk muligt at opsætte særskilte vandhane til brug ved rengøring af bækkener mv.

Direktoratet skal henholde sig hertil og har oplyst at det i forbindelse med den ovenfor nævnte gennemgang af anstalten vil blive drøftet om der kan findes en løsning på problemet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg forstod at det (normalt) ikke længere var muligt for de indsatte at benytte toilettet om natten, men alene at få tømt bækkenet. Jeg forstod endvidere at det skyldes personaleforholdene, og at de indsatte således som udgangspunkt kan komme på toilettet om natten. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det var korrekt forstået, og om det fortsat på grund af personaleforholdene ikke var muligt for de indsatte at komme på toilettet om natten.

Anstalten har indledningsvis oplyst at alle de indsatte har mulighed for at komme på toilettet om natten. Derudover har anstalten oplyst at enkelte domfældte kan være idømt en disciplinærforanstaltning i form af enrum og derved være låst inde på deres celle i dagtimerne. Disse domfældte har til enhver tid mulighed for at kontakte personalet via deres cellekald og derved få mulighed for både at benytte bad og toilet når de har behov herfor. Ved afmønstring kl. 21.30 låses de domfældte inde på deres celler, men de kan via cellekaldet til enhver tid komme i kontakt med personalet i anstalten.

Anstalten har desuden oplyst at der mellem kl. 22.00 og 07.00 er oppegående nattevagter i anstalten der henvender sig til de domfældte der kalder via cellekaldet, fx hvis de skal på toilettet. Da personalet i løbet af natten også skal foretage både ind- og udvendige rundringer i anstalten, kan der hvis personalet er optaget af andre opgaver, gå lidt tid inden et celleopkald bliver besvaret. I yderst sjældne tilfælde kan ”lidt tid” betyde ventetid i op til 30 min. Hvis den indsatte ikke kan vente, er der mulighed for at anvende et bækken med låg der er en del af celleinventaret. Hvis det er anvendt, har den indsatte selvfølgelig mulighed for at få tømt bækkenet, når personalet besvarer cellekaldet og åbner for den indsatte.

Endelig har anstalten oplyst at alle indsatte i anstaltens annekser frit kan benytte afdelingernes toiletter, da de indsatte dér ikke er låst inde på egne celler om natten.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at de indsatte har mulighed for at komme på toilettet om natten, men at der ind imellem kan være lidt ventetid på besvarelse af kald om natten, og at personaleforholdene således ikke (længere) gør at de indsatte generelt ikke kan komme på toilettet om natten, men alene kan få tømt bækkenet.

Ad punkt 7.1.5 Magtanvendelse (Anvendelse af håndjern)

I det ene af de to tilfælde med anvendelse af håndjern fremgik det af beskrivelsen af episoden at den indsatte var indforstået med anvendelsen af håndjern, og det undrede mig derfor at det så skulle være nødvendigt at anvende magt. Medmindre der var tale om en forkert afkrydsning i rubrikken om anvendelse af magt i dette tilfælde, anmodede jeg om oplysning om hvorfor det var nødvendigt at anvende magt.

Anstalten har oplyst at der ikke blev anvendt magt over for den indsatte. Der er derfor beklageligvis sket en forkert afkrydsning i rapporten.

Jeg har noteret mig at der var tale om en forkert afkrydsning og anstaltens beklagelse heraf.

Ad punkt 7.1.6 Kompetence mv.

Jeg noterede mig at det af reglerne fremgår at der umiddelbart skal sendes en kopi af rapporten om anvendelse af håndjern til politimesteren eller den der bemyndiges dertil. Jeg anmodede om nærmere oplysninger om politimesterens tilsyn på dette område.

Politimesteren har bl.a. oplyst at han den 28. september 2006 har delegeret kompetencen til at modtage rapporter på området til den ledende anstaltsleder og i dennes fravær dennes stedfortræder.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at han modtager kopi af rapporter vedrørende anvendelse af håndjern i de grønlandske anstalter. Politimesteren orienteres gennem de enkelte anstalters månedsrapporter.

Direktoratet har udtalt følgende:

”Det er direktoratets opfattelse, at politimesterens tilsynsforpligtelse med området herudover bør ske på nogle af de jævnlige møder mellem anstaltslederen og politimesteren, hvor der kan ske en gennemgang af konkrete sager om anvendelse af håndjern, f.eks. stikprøvevis, og hvor sager, der giver anledning til særlig tvivl, kan forelægges politimesteren. Dette svarer til proceduren for arrestinspektørens tilsyn med sagsbehandlingen i arresthusene.

Direktoratet har meddelt politimesteren dette.”

Jeg har noteret mig det oplyste og er enig i det som direktoratet har anført. Jeg henviser i den forbindelse også til at den der har delegeret en kompetence, fortsat har ansvaret for opgavens udførelse.

Ad punkt 7.1.7 Lægetilsyn

Jeg havde alene modtaget forsiden af rapporterne og anmodede om kopi af bagsiderne hvor jeg gik ud fra at der var rubrikker bl.a. til angivelse af om der var sket tilkald af læge.

Anstalten har oplyst at blanketten kun indeholder et enkelt ark. Den ledende anstaltsleder har oplyst at der nu er udarbejdet nye rapportblanketter, hvor der er rubrikker til angivelse af om der er sket tilkald af læge mv.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har taget til efterretning at der nu er udarbejdet nye rapportblanketter.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der nu er udarbejdet nye rapportblanketter med rubrikker til notat om tilkald af læge mv.

Jeg har endvidere noteret mig at det af rapporterne i de konkrete tilfælde som min undersøgelse omfattede, fremgår at håndjern blev anvendt i forbindelse med transport til henholdsvis lægeklinikken og sygehuset. Idet jeg derfor går ud fra at der ikke blev tilkaldt læge i forbindelse med anvendelsen af håndjern i de to konkrete tilfælde, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 7.2.1 Indledning (Magtanvendelse)

Det ene tilfælde af magtanvendelse vedrører samme indsatte som en af rapporterne om anvendelse af håndjern og en af rapporterne om anbringelse i observationscelle. Der var tale om en magtanvendelse senere samme dag som håndjerns-anvendelsen fandt sted. Den pågældende blev transporteret til sygehuset i håndjern, og blev ifølge observationscellerapporten anbragt i observationscelle ved tilbagekomsten fra sygehuset (kl. 14.15). Anvendelsen af magt skete på et tidspunkt (kl. 20.45 til ca. kl. 21.00) hvor observationscelleanbringelsen endnu ikke var ophørt, og ifølge magtanvendelsesrapporten på grund af flugt/for at hindre undvigelse. Der er i magtanvendelsesrapporten henvist til en rapport af samme dag. I observationscellerapporten er der ikke nærmere oplysninger om denne episode, men der er ligeledes i forbindelse med et tilsyn kl. 19.30 henvist til en særskilt rapport.

Jeg gik ud fra at henvisningen i de to rapporter om henholdsvis anvendelse af magt og anbringelse i observationscelle omfattede samme (særskilte) rapport, og jeg bad om en kopi af denne rapport.

Anstalten har fremsendt kopi af den ønskede rapport, og direktoratet har bekræftet at der således er tale om samme rapport.

Jeg har noteret mig det oplyste, og at det af den særskilte rapport nærmere fremgår i hvilken forbindelse der blev anvendt magt.

Ad punkt 7.2.5 Kompetence mv.

Jeg havde alene modtaget forsiden af blanketten i de tre tilfælde vedrørende anvendelse af magt. Jeg gik ud fra at der på bagsiden var rubrikker til notat om underretning mv. og anmodede om at modtage kopi af bagsiderne i de tre sager.

Anstalten har oplyst at blanketten kun indeholder et enkelt ark. Den ledende anstaltsleder har supplerende oplyst at der nu er udarbejdet nye rapportblanketter hvor der er rubrikker til angivelse af om der er sket underretning mv.

Direktoratet har taget til efterretning at der nu er udarbejdet nye rapportblanketter.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der er udarbejdet nye blanketter med rubrikker til notat om underretning mv.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der på dette område var sket delegation af kompetencen, og i givet fald til hvem. Jeg anmodede tillige om oplysninger om ledelsens (politimesterens og anstaltslederens hvis kompetencen var delegeret) tilsyn med området for anvendelse af magt.

Politimesteren har oplyst at der som anført af den ledende anstaltsleder ikke på nuværende tidspunkt er beskrevet en lokal delegation af kompetencen i anstalterne.

Direktoratet har for så vidt angår spørgsmålet om delegation af kompetence henvist til det under pkt. 7.4.6 anførte. I dette afsnit der vedrører disciplinærsager, har direktoratet anført følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en vejledning om adgang til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner anført, at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange bør være fastsat udtrykkeligt i de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til institutio-

nens leder eller den, der bemyndiges hertil. Ombudsmanden har anmodet politimesteren og direktoratet om at oplyse, om det har været overvejet, om det også bør gælde for anstalterne i Grønland (også på andre områder end disciplinærområdet).

Politimesteren har oplyst, at det af ombudsmanden anførte ikke tidligere har været overvejet for anstalterne i Grønland. Politimesteren vil på baggrund af det af ombudsmanden anførte nu overveje, om det ville være hensigtsmæssigt, at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange i de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, fastlægges udtrykkeligt.

Direktoratet kan henholde sig hertil og skal desuden henvise til direktoratets brev af 9. maj 2007 vedrørende ombudsmandens inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq, ad pkt. 7.6. Kompetence. Heraf fremgår, at direktoratet har gjort politimesteren bekendt med, at det efter direktoratets opfattelse vil være hensigtsmæssigt, at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange i de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, fastlægges udtrykkeligt.”

Jeg er som også anført i rapporten om inspektionen af Anstalten for domfældte i Qaqortoq enig i at det vil være hensigtsmæssigt at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt i de tilfælde hvor kompetencen efter reglerne er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges hertil. Jeg har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Anstalten for domfældte i Qaqortoq bedt om underretning om resultatet af politimesterens overvejelser vedrørende dette spørgsmål.

For så vidt angår spørgsmålet om tilsynet har politimesteren bl.a. oplyst at han den 28. september 2006 har delegeret kompetencen til at modtage rapporter på området til den ledende anstaltsleder og i dennes fravær, dennes stedfortræder.

Direktoratet har udtalt følgende:

”Det er direktoratets opfattelse, at politimesterens tilsynsforpligtelse med området herudover bør ske på nogle af de jævnlige møder mellem anstaltslederen og politimesteren, hvor der kan ske en gen-

nemgang af konkrete sager om anvendelse af disciplinære foranstaltninger, f.eks. stikprøvevis, og hvor sager, der giver anledning til særlig tvivl, kan forelægges politimesteren, inden den endelige afgørelse træffes. Dette svarer til proceduren for arrestinspektørens tilsyn med sagsbehandlingen i arresthusene.

Direktoratet har meddelt politimesteren dette.”

Jeg har noteret mig det oplyste. Som også nævnt ovenfor under pkt. 7.1.5, er jeg enig med direktoratet i det som direktoratet har anført om tilsyn.

Ad punkt 7.2.6 Lægetilsyn

Jeg gik ud fra at der på bagsiden af blanketten som jeg havde bedt om kopi af, også var rubrikker til notat om lægetilkald. Jeg afventede således modtagelsen af disse kopier.

Som nævnt ovenfor er der ikke en sådan bagside.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der blev tilkaldt læge som følge af magtanvendelsen i nogle af de tre konkrete tilfælde.

Ad punkt 7.3.4 Begrundelsen for anbringelse (i observationscelle)

I et tilfælde (en anbringelse den 5. april 2006) var det i redegørelsen anført at den pågældende var kommet ud af enrumsanbringelse ved at ødelægge døren, og at observationscelleanbringelsen skete fordi døren først skulle laves. Jeg gik ud fra at den dør der var blevet ødelagt, var døren til den celle hvor den pågældende var udelukket fra fællesskab. Jeg anmodede om en udtalelse om hvorvidt der i dette tilfælde reelt var tale om en fortsættelse af enrumsanbringelsen i observationscellen fordi den indsatte ikke længere kunne være enrumsanbragt i den celle hvor døren var ødelagt, eller om der var tale om en egentlig observationscelleanbringelse for at ”hindre” (yderligere) hærværk. Hvis det sidste var tilfældet, bad jeg om en uddybning heraf.

Anstalten har oplyst at den indsatte den 5. april 2006 kl. 14.15, i forbindelse med at han havde ødelagt sin celledør, blev flyttet til observationscellen således døren kunne blive repareret.

Anstalten har videre oplyst at den indsatte forblev placeret i observationscellen da håndværkeren ikke kunne færdiggøre den ødelagte dør den 5. april 2006, samtidig med at indsatte i forbindelse med flugtforsøget blev anset for undvigelsestruet. Den indsatte blev udtaget den 6. april 2006 kl. 11.15, efter at døren var blevet repareret.

Anstalten har efterfølgende supplerende over for direktoratet oplyst at der således var tale om en egentlig observationscelleanbringelse for at hindre hærværk og undvigelse.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste om at der var tale om en egentlig observationsanbringelse for at hindre (yderligere) hærværk og undvigelse. Jeg forstår endvidere at den pågældende blev anset for flugttruet fordi han havde ødelagt døren, jf. omtalen af sagen under pkt. 7.3.11. Det fremgår således ikke at han var udelukket fra fællesskab for at forebygge undvigelse.

I et andet tilfælde vedrørende en anbringelse samme dag var det skrevet at den indsatte gerne ville tilbage til sin celle, men ikke kunne komme det fordi døren endnu ikke var lavet. Medmindre det fremgik af det særskilte notat som jeg har bedt om under pkt. 7.2.1, i sagen vedrørende denne anbringelse der varede godt 26 timer, bad jeg om oplysning om hvad det anførte om reparation af dør i denne sag sigter til.

Anstalten har oplyst at den indsatte havde ødelagt låsen i celledøren. Det var således låsen der skulle repareres.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.3.6 Visitation og omklædning

I et af de tilfælde hvor det var afkrydset at der var sket visitation og omklædning, var det i et notat kl. 19.30 anført at den indsatte havde skåret sig selv, og der var henvist til en særskilt rapport som er den rapport jeg havde bedt om under pkt. 7.2.1. Jeg gik ud fra at de nærmere omstændigheder i forbindelse med denne selvbeskadigelse, herunder hvad den indsatte skar sig med, fremgik af denne rapport. Idet den indsatte på trods af at han blev visiteret forud for indsættelsen, var i besiddelse af en genstand som han kunne benytte til at skære sig selv med, anmodede jeg om en udtalelse vedrørende visitationen af den indsatte i dette tilfælde.

Anstalten har blandt andet oplyst at det drejer sig om en plastik engangskniv, som den indsatte havde fået udleveret i forbindelse med bespisning af ham under opholdet i observationscellen. Dette fremgår også af den særskilte rapport som anstalten har fremsendt.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.3.7 Kompetence

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt bemyndigelsesbestemmelsen til at træffe beslutning om anbringelse i observationscelle var udnyttet i anstalten, og hvem der er bemyndiget til at træffe beslutning om ophør.

Anstalten har oplyst at der på nuværende tidspunkt ikke findes en skriftlig, lokal delegation af kompetencer i Anstalten for domfældte i Nuuk. Der er ude-

lukkende tale om mundtlig delegation til anstaltens to bagvagter (overvagtmaster og vagtmester).

Anstalten har videre oplyst at såvel anstaltslederen som anstaltens to andre bagvagter kan træffe beslutning om både indsættelse i og ophør af observationscelle.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Direktoratet har i øvrigt henvist til det nedenfor under punkt 7.4.6 anførte – om udfærdigelse af retningslinjer om kompetenceforhold og arbejdsgange. Dette har jeg citeret ovenfor under pkt. 7.2.5.

Jeg har heller ingen bemærkninger til at der er sket delegation som anført af anstalten. For så vidt angår udfærdigelse af generelle retningslinjer om delegation er jeg som anført under pkt. 7.2.5 enig med direktoratet i at det er hensigtsmæssigt at der udfærdiges sådanne retningslinjer, og jeg afventer underretning (i sagen om min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq) om resultatet af politimesterens overvejelser om udfærdigelsen heraf.

I sagen om inspektionen i 1999 af Anstalten for domfældte i Nuuk redegjorde anstalten for den praksis der følges med hensyn til underretning af anstaltsleder/bagvagt. Jeg gik ud fra at denne praksis fortsat følges, men bad for en ordens skyld om oplysning herom.

Anstalten har den 8. maj 2007 over for direktoratet oplyst at anstalten fortsat følger den tidligere beskrevne praksis hvor anstaltslederen – i det omfang denne er til stede – træffer afgørelse om anbringelse i observationscelle. Såfremt anstaltslederen eller dennes stedfortræder (anstaltens overvagtmaster) ikke er til stede, træffer den ansvarlige på området beslutningen. Efterfølgende under-

rettes anstaltslederen eller en af anstaltens to andre bagvagter hurtigst muligt om episoden og kommer, såfremt det er påkrævet, til stede i anstalten.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om en udtalelse vedrørende tidspunktet for underretning om anbringelsen i to tilfælde og anførte at det var sket henholdsvis 1 time og 26 minutter efter anbringelsen og 16 timer og 7 minutter efter anbringelsen (anbringelser den 5. maj 2006 og 25. februar 2006).

Anstalten har oplyst at anstaltslederen selv deltog ved observationscelleanbringelsen den 5. maj 2006. Der skete derfor alene en kort uddybende orientering ved rapportens udfærdigelse kl. 14.51.

Vedrørende episoden den 25. februar 2006 har anstalten henvist til at det fremgår af punkt 2 i rapporten, at anstaltslederen blev underrettet kl. 21.45. Det er nævnt at dette også burde have fremgået af punkt 8, hvorfor den pågældende medarbejder er blevet instrueret i at gøre dette fremover.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og beklager at jeg for så vidt angår episoden den 25. februar 2006 ikke var opmærksom på at tidspunktet for underretning fremgår af pkt. 2 og ikke var 16 timer og 7 minutter efter anbringelsen, men 12 minutter efter anbringelsen.

Ad punkt 7.3.8 Lægetilsyn

Jeg anmodede om oplysning om hvorfor jeg ikke havde modtaget et observationsark vedrørende den lige nævnte anbringelse den 25. februar 2006, og om en kopi af arket hvis det fandtes.

Anstalten har oplyst at observationsarket ikke er at finde i anstalten. Anstalten formoder at arket ved en beklagelig fejl er medsendt indsattes øvrige akter i forbindelse med indsattes overflytning til Anstalten ved Herstedvester. Anstalten har efterfølgende over for direktoratet oplyst at Anstalten ved Herstedvester ikke er i besiddelse af arket.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste med den bemærkning at direktoratet er enig i at det er beklageligt at arket ikke kan findes. Direktoratet har meddelt anstalten dette.

Også jeg er enig i at det er beklageligt at dette observationsark ikke kan findes.

Ad punkt 7.3.9 Observation

I et tilfælde var der ifølge rapporten 2 timer og 50 minutter mellem to tilsyn henholdsvis kl. 19.30 (hvor den indsatte havde foretaget selvbeskadigelse) og kl. 22.20. Det er den tidligere nævnte anbringelse den 5. april 2006 hvor der på et tidspunkt under anbringelsen skete en magtanvendelse på grund af flugtforsøg. Denne magtanvendelse skete ifølge magtanvendelsesrapporten mellem kl. 20.45 og kl. 21.00. Jeg gik ud fra at det af den rapport der var henvist til i såvel observationscellerapporten som magtanvendelsesrapporten, og som jeg under pkt. 7.2.1 havde bedt om en kopi af, fremgik hvad der skete efter kl. 19.30 og indtil magtanvendelsen kl. 20.45, og at den indsatte blev genindsat i observationscellen efter ophøret af magtanvendelsen kl. 21.00. Hvis det ikke var korrekt antaget, bad jeg anstalten om at oplyse hvad der var sket i sagen i det nævnte tidsrum.

Anstalten har henvist til rapporten hvor forløbet er beskrevet. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Af den nævnte rapport fremgår det at anstalten tog på sygehuset med den indsatte kl. 20.15, og at den indsatte blev genindsat i observationscellen kl. 21.00. Det fremgår endvidere at årsagen til at anstalten tog på sygehuset var at den indsatte havde skåret sig med en plastikkniv som han havde fået udleveret sammen med mad i cellen. Selvbeskadigelsen skete som nævnt ifølge magtanvendelsesrapporten kl. 19.30.

Jeg har noteret mig det oplyste – og går ud fra at den indsatte var under opsyn af personalet hele tiden fra selvbeskadigelsen kl. 19.30 og indtil transporten til sygehuset kl. 20.15.

Ad punkt 7.3.11 Ophør og varighed

Varigheden af indsættelsen i observationscelle fremgik ikke i et tilfælde. Det drejer sig om det tilfælde hvor jeg under pkt. 7.3.8 havde bedt om en kopi af observationsarket (en anbringelse den 24. februar 2006, kl. 21.26), og jeg gik ud fra at det heraf fremgik hvornår anbringelsen ophørte. Var det ikke tilfældet, bad jeg anstalten om at oplyse hvornår anbringelsen ophørte.

Som nævnt ovenfor har det ikke været muligt at finde observationsarket i sagen. Anstalten har oplyst at den indsatte blev ført tilbage til egen celle den 25. februar 2006 kl. 11.33. Anbringelsen varede således ca. 14 timer.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da det ikke har været muligt at finde observationsarket i sagen, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om udstrækningen af anbringelsen i dette tilfælde.

Hvis der var tale om en egentlig observationscelleanbringelse ved anbringelsen den 5. april 2006 der varede 22 timer og 19 minutter, bad jeg om en udtalelse vedrørende udstrækningen af denne anbringelse. Jeg bemærkede at jeg som det fremgik, var opmærksom på at den indsatte ikke kunne være i den celle hvor han havde været enrumsanbragt, før døren var blevet repareret, og at han som følge af at han var enrumsanbragt, skulle være bag låst dør.

Anstalten har oplyst at den indsatte havde ødelagt sin celledør og derfor blev anbragt i observationscellen indtil døren var blevet repareret. Da håndværkeren ikke kunne færdiggøre den ødelagte dør samme dag, samtidig med at indsatte i forbindelse med flugtforsøget blev anset for undvigelsestruet, forblev han placeret i observationscellen. Indsatte blev udtaget den 6. april 2006 kl. 11.15 efter at døren var repareret.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har desuden henvist til besvarelsen under pkt. 7.3.4.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ved den anden anbringelse den 5. april 2006 der varede godt 26 timer, er det ved et tilsyn kl. 14.50 noteret at den indsatte bad om at komme tilbage til sin egen celle, men at døren endnu ikke var lavet. Jeg forstod det sådan at den indsatte ville være kommet tilbage til egen celle på et tidligere tidspunkt hvis døren havde været lavet, og at observationscelleanbringelse således ikke var påkrævet helt frem til udtagelsen. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det var korrekt antaget.

Anstalten har i sin udtalelse oplyst at det er korrekt forstået at det blev anset for nødvendigt at vente med at flytte indsatte retur til egen celle.

Anstalten har efterfølgende supplerende oplyst at dette skyldtes at den indsatte fortsat ikke blev skønnet egnet til fællesskab, og at det ikke var muligt at placere ham andre steder. Det blev derfor anset for nødvendigt at lade den indsatte forblive i observationscellen og således vente med at flytte indsatte retur til egen celle, indtil den tilkaldte håndværker havde repareret den ødelagte lås i celledøren. Såfremt låsen var blevet repareret tidligere på dagen, kunne den indsatte være blevet flyttet retur noget før.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.4.6 Kompetence mv. (Disciplinærsager)

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en vejledning om adgang til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner anført at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange bør være fastsat udtrykkeligt i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Jeg anmodede politimesteren og direktoratet om at oplyse om det havde været overvejet om det også bør gælde for anstalterne i Grønland (også på andre områder end disciplinærområdet).

Politimesteren har som nævnt under pkt. 7.2.5 oplyst, at det ikke tidligere har været overvejet, men at politimesteren på baggrund af det jeg har anført, nu vil overveje om det vil være hensigtsmæssigt, at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt for de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil.

Direktoratet har som også nævnt samme sted henholdt sig hertil og har desuden henvist til direktoratets brev af 9. maj 2007 vedrørende min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq. Heraf fremgår det at direktoratet har gjort politimesteren bekendt med at det efter direktoratets opfattelse vil være hensigtsmæssigt

at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt for de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil.

Jeg har under pkt. 7.2.5 noteret mig det oplyste og har som også anført dette sted i opfølgingsrapporten om min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq bedt om underretning om resultatet af politimesterens overvejelser.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt rapporterne fortsat rutinemæssigt fremsendes til politimesteren. Hvis det ikke var tilfældet, anmodede jeg om oplysning om ledelsens (herunder anstaltslederens idet jeg gik ud fra at der var sket delegation) tilsyn med behandlingen af sager om disciplinære foranstaltninger.

Politimesteren har som tidligere nævnt oplyst at han den 28. september 2006 har delegeret kompetencen til at modtage rapporter på området til den ledende anstaltsleder og i dennes fravær, dennes stedfortræder.

Anstaltslederen har oplyst at disciplinærrapporterne ikke rutinemæssigt fremsendes til politimesteren, men at der i anstalten er indarbejdet en rutine hvorved anstaltslederen en gang månedligt og stikprøvevis gennemgår sager vedrørende disciplinære foranstaltninger. Derudover sender anstalten månedligt forhørsprotokollen til ledende anstaltsleder i Grønland. Ledende anstaltsleder gennemgår stikprøvevis disciplinærrapporterne og kontrollerer om principperne i ”vejledende normalreaktioner i disciplinærsager” overholdes. Politimesteren og direktoratet får fremsendt forhørsprotokollen for de enkelte anstalter med månedsrapporten.

Direktoratet har udtalt følgende:

”Det er direktoratets opfattelse, at politimesterens tilsynsforpligtelse med området herudover bør ske på nogle af de jævnlige møder

mellem anstaltslederen og politimesteren, hvor der kan ske en gennemgang af konkrete sager om anvendelse af disciplinære foranstaltninger, f.eks. stikprøvevis, og hvor sager, der giver anledning til særlig tvivl, kan forelægges politimesteren, inden den endelige afgørelse træffes. Dette svarer til proceduren for arrestinspektørens tilsyn med sagsbehandlingen i arresthusene.

Direktoratet har meddelt politimesteren dette.”

Jeg er som tidligere nævnt enig i denne opfattelse, jf. pkt. 7.2.5.

Ad punkt 7.4.8 Sanktionen

I et tilfælde der vedrørte arbejdsvægring, var reaktionen enrumsanbringelse til næste dag. Det drejer sig om en afgørelse af 23. juni 2006. Det fremgik ikke om der var tale om et førstegangstilfælde. Ifølge normalreaktionsskemaet er reaktionen for arbejdsvægring i førstegangstilfælde enrumsanbringelse til arbejdstidsophør. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der var tale om et førstegangstilfælde, og i bekræftende fald hvorfor der så vidt ses så var sket en skærpelse af sanktionen i forhold til normalreaktionen.

Anstalten har oplyst at forholdet er anset for en gentagelsesforseelse idet indsatte den 22. april 2006 var udeblevet i forbindelse med udgang. Der er derfor valgt en skærpet reaktion.

Anstalten har efterfølgende supplerende over for direktoratet oplyst at der ikke i sagen er valgt en skærpet reaktion idet den dagældende normalreaktion ved arbejdsvægring var enrumsanbringelse indtil næste dag.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig at normalreaktionen ved arbejdsvægring i førstegangstilfælde tidligere (dvs. før normalreaktionsskemaet af 29. maj 2006) var enrumsanbringelse indtil næste dag. Idet jeg går ud fra at reglerne i det nye normalreaktionsskema først er blevet anvendt fra august 2006 hvor de underliggende

regler trådte i kraft, jf. pkt. 3, lægger jeg herefter til grund at sanktionen var i overensstemmelse med den normalreaktion der var gældende på tidspunktet for den trufne afgørelse.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorfor der i et andet tilfælde (en afgørelse af 30. juni 2006) skete enrumsanbringelse og ikke blev givet en advarsel. Den indsatte havde misbrugt udgang og havde været i besiddelse af en hjemmelavet hashpipe, og der var tale om et førstegangstilfælde.

Anstalten har oplyst at den indsatte dels havde misbrugt sin arbejdsudgang ved at besøge sin kæreste, dels havde forsøgt at indsmugle en hashpipe i anstalten. Disciplinærafgårelsen indeholder med andre ord to forskellige forseelser, hvorfor den disciplinære reaktion er udmålt som en 2. gangs forseelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

I det nugældende normalreaktionsskema – som jeg dog som nævnt lægger til grund først er blevet anvendt fra august 2006 – er der som også anført i rapporten redegjort nærmere for hvornår der er tale gentagelsesvirkning og om udmålingen når der foreligger flere forhold til bedømmelse på samme tid. I det foreliggende tilfælde var der ikke tale om en 2. gangs forseelse (overtrædelse af samme eller lignende karakter som tidligere), men om ikendelse af en disciplinærforanstaltning for to (førstegangs)forseelser, nemlig udgangsmisbrug og besiddelse af hashpipe. Når der foreligger flere forhold til bedømmelse samtidig, skal foranstaltningen ifølge de (nugældende) vejledende normalreaktioner udmåles efter den alvorligste forseelse med et vist tillæg, men må ikke overstige foranstaltningsrammen for den alvorligste forseelse.

Ifølge de nævnte vejledende retningslinjer er normalreaktionen for udeblivelse efter udgang i under to timer som der var tale om i det konkrete tilfælde, en advarsel i førstegangstilfælde. Anden misbrug af udgangstilladelse kan eventuelt

give enrum. Normalreaktionen for besiddelse af ulovlige effekter efter udgang er ligeledes en advarsel i førstegangstilfælde.

Jeg har noteret mig at udgangsmisbruget sigter til det forhold at den indsatte på vej tilbage fra arbejde besøgte sin kæreste (ifølge hans forklaring for at hente penge til køb af mad på vejen tilbage til anstalten). Idet jeg går ud fra at udmålingen rettelig er sket som en samlet udmåling for to samtidige forseelser, foretager jeg mig ikke mere vedrørende udmålingen i dette tilfælde.

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om de forhold der var lagt vægt på ved strafudmålingen i yderligere et tilfælde hvor der skete frakendelse af al udgang i 12 uger og ikendelse af enrumsanbringelse i syv døgn (og tillæg af to dage i strafberegningen) for udeblivelse efter udgang i to døgn. Der var i dette tilfælde i rapporten omtalt tre tidligere disciplinærsager som lå inden for de sidste 16 uger forud for den aktuelle sag (forhørsrapport af 11. juli 2006 som min undersøgelse omfattede). Selv om en tidligere sag om udeblivelse fra den 20. marts 2006 ikke var blandt de sager der indgik i min rapportgennemgang, anmodede jeg desuden om oplysninger om de nærmere omstændigheder i denne sag, herunder de forhold der var indgået i strafudmålingen ved afgørelsen i sagen.

Anstalten har oplyst at der ved strafudmålingen er lagt vægt på de tidligere disciplinære afgørelser vedrørende den pågældende.

Om sagen fra den 20. marts 2006 har anstalten oplyst at indsatte i forbindelse med en udgang udeblev sammen med en anden indsat i 6 døgn. Begge indsatte blev anholdt af politiet og bragt retur til anstalten.

Da indsatte allerede den 13. januar, den 30. januar og den 5. marts 2006 var ikendt disciplinære afgørelser – heraf for bl.a. trusler imod personalet – blev den disciplinære afgørelse forelagt Politimesteren i Grønland. Den endelige afgørelse i sagen blev enrumsanbringelse i 7 døgn, frakendelse af al udgang i 12

uger, samt nedsættelse af lommepenge i 4 uger (hvilket også fremgår af rapporten af 11. juli 2006). Endelig blev der tillagt 6 døgn til den indsatte afsoning.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at afgørelsen af 20. marts 2006 indgik i grundlaget for udmålingen af sanktionen selv om den lå mere end 3 måneder tilbage i tiden.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt nedsættelsen af lommepenge i yderligere et tilfælde der vedrører kriminalitet begået under udgang, var givet som en skærpende omstændighed på grund af den tidligere afgørelse der blev truffet 11 dage tidligere, eller af andre grunde. Den indsatte fik i øvrigt frakendt udgang i 12 uger og blev udelukket fra fællesskab i 7 dage – som ifølge de nu gældende vejledende normalreaktioner er normalreaktionen når der begås kriminalitet under udgang. Der sondres ikke mellem førstegangstilfælde og gentagelsestilfælde.

Anstalten har oplyst at det anses for en skærpende omstændighed at indsatte overfor politiet i Nuuk havde erkendt at have begået ny kriminalitet under udgang den 2. juli 2006.

Anstalten har efterfølgende supplerende over for direktoratet oplyst at det ligeledes er en skærpende omstændighed, at der 11 dage tidligere blev truffet en disciplinær afgørelse af lignende karakter.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Den afgørelse der blev truffet 11 dage tidligere (den 30. juni 2006) vedrørte misbrug af udgang der ikke er nærmere præciseret i rapporten vedrørende det

aktuelle forhold der vedrørte indbrud og hashrygning. Der ses således ikke at være tale om et forhold af lignende karakter.

Som nævnt sondres der i øvrigt ikke i normalreaktionsskemaet mellem førstegangstilfælde og gentagelsestilfælde ved kriminalitet begået under udgang, men det fremgår af de indledende bemærkninger at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret vurdering der kan bevirke en mildere eller strengere sanktion end den der fremgår af normalreaktionsskemaet. Af det generelle afsnit om udgangsmisbrug fremgår det endvidere at længden af udgangskarantæne i forbindelse med kriminalitet under udgang afgøres ud fra en konkret vurdering, navnlig kriminalitetens art – og således ikke i alle tilfælde skal være 12 uger der er den maksimale længde der kan ikendes ad gangen, jf. nærmere § 3, stk. 2, i politimesterens bestemmelser om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinære foranstaltninger i de grønlandske anstalter. Enrumsanbringelse som disciplinærforanstaltning kan ifølge de nævnte bestemmelser ikke ikendes for mere end en uge, medmindre der foreligger undvigelse, forsøg herpå, længerevarende udeblivelse fra udgang eller grovere disciplinærforseelse i øvrigt, jf. § 5, stk. 2.

Jeg må forstå det oplyste sådan at det er anset som en skærpende omstændighed at den indsatte kort tid forinden var blevet ikendt en disciplinærstraf, og at nedsættelsen af lommepenge er sket i stedet for en strengere udmåling af den sanktion der i øvrigt blev givet. Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det er korrekt forstået og skyldes at en strengere udmåling af den sanktion der i øvrigt blev givet ikke blev anset for muligt på grund af de nævnte regler i bestemmelsernes §§ 3, stk. 2, og 5, stk. 2.

Der skete enrumsanbringelse i syv dage i to tilfælde. Ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 4, 2. pkt., skal politimesteren eller den der bemyndiges dertil, snarest muligt orienteres hvis der træffes afgørelse om enrumsanbringelse for en læn-

gere tid end tre døgn. Det fremgår ikke af rapporterne i de to sager om der ske-
te en sådan underretning. Jeg anmodede om oplysning herom.

Anstalten har oplyst at begge de nævnte sager telefonisk er blevet drøftet med
Politimesteren i Grønland.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

*Jeg har noteret mig det oplyste – og går ud fra at der foreligger et notat om
disse drøftelser på de indsattes sager.*

Opfølgning

*Jeg beder om at anstalten sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om,
gennem Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen med
henblik på at myndighederne kan komme med bemærkninger hertil.*

Underretning

Denne rapport sendes til Anstalten for domfældte i Nuuk, den ledende anstalts-
leder i Grønland, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsor-
gen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet, Folketingets
Retsudvalg og de indsatte i anstalten.

Lennart Frandsen
Inspektionschef